

SIEGFRIED:

Sverre Hartmann bomber historieforfalskningen

Og påviser at både Ruge og hans nærmeste offiserer ikke bare avskrev eksilregjeringen, men også ville samarbeide militært med tyskerne trass i den «fortsatte krig»

Storbrann i rosenes leir!

Sverre Hartmann, som påny henger bjellen på katten

Disse betraktninger har fått aktuell betydning i og med den artikkelserie advokat Sverre Hartmann offentliggjør i ukebladet AKTUELL, en serie vi kortelig omtalte i forrige nummer. Allerede første artikkel førte til at nåværende general Lindbäck-Larsen indignert protesterte mot Hartmanns påvisning av at daværende major Lindbäck-Larsen sammen med fylkesmann Gabrielsen i Finnmark etter våpenstillstanden foreslo for Administrasjonsrådet å sette opp en permanent norsk grensebataljon i Finnmark for sammen med tyskerne å hindre en eventuell sovjetisk okkupasjon av norsk område nordpå.

Såfremt Norges krig mot Tyskland fortsatte ville dette naturligvis være uhørt og faktisk være et forslag om å

stille norske tropper til den statlige fiendes disposisjon. Så det er naturligvis ikke rart at generalen protesterte. Han hører jo nemlig selv til dem som føler seg forpliktet til å fastholde legenden om «Norges fortsatte krig».

Vi skal senere se litt nærmere på hva generalen diskuterer opp med for å få to + to til å bli seks og nevner her bare at general Lindbäck-Larsen slett ikke er den første norske offiser som spoler sitt rykte ut fra slike «statshensyn». Også general Ruge og hans forhandler i Trondheim, Roscher Nielsen, er i samme båt, for var det meningen å fortsette Norges statlige krig, så er hele avtalen i Trondheim meningsløs og militært forræderi av de største dimensjoner. Og de norske offiserer som med full vitende om at Norges krig likevel fortsatte medvirket til å fullbyrde dette forræderi, som satte seg på sine kontorer igjen og arbeidet på å fullbyrde det som i Trondheim var blitt bestemt, de kommer vel i noenlunde samme kategori.

Så general Lindbäck-Larsen er ingenlunde den eneste som ikke kan få fortiden til å stemme med den fortsatte krigføring, men ettersom han er en av de gjenlevende av forgrunnsfigurene fra dengang og ble trukket frem i Hartmanns innledende artikkel kom altså han først i skuddlinjen.

Det er vel mulig at dette kan ha forårsaket den store forvirring han åpenbart ge-

rådet i. Det er jo ikke så greit å være en av hjørnesteinene for påstanden om den fortsatte krig og så bli stilt offentlig til ansvar for denslags maskepi med fienden som Hartmann påviser. Og generalen benekter da også i pressen blankt kjennsgjerningene. Dette er hva han sier:

Formålet med den aksjon som fylkesmann Gabrielsen og jeg foretok overfor Administrasjonsrådet og som ble godkjent av Administrasjonsrådet, var å sørge for at norske tropper kunne rykke inn i Finnmark så snart tyskerne forlot Finnmark. Dette var vi sikre på ville skje ved krigens avslutning om ikke før. Tiltakene lå innenfor de grenser som kapitulasjonen mellom Ruge og tyskerne hadde trukket opp.

Operativt samarbeid med tyskerne har overhodet aldri vært i mine eller fylkesmann Gabrielsens tanker.

La oss da se litt nærmere på det Hartmann legger frem i sin første artikkel i AKTUELL. Innledningsvis bør det kanskje da nevnes at i august 1940 begynte forholdet mellom Tyskland og Sovjetsamveldet å tilspisse seg i forbindelse med russiske planer mot Finnland. Hartmann offentliggjør fotostatkopier av en rapport fra den tyske militærattaché i Stockholm, generalmajor von Uthmann, av 12. august 1940 til O.K.W. og O.K.H. I telegrammet heter det at militærattachéen var blitt oppsøkt av sjefen for etterretningsavdelingen i den sven-

ske forsvarsstaben, oberst Adlercreutz, og at denne hadde uttalt sin dypeste bekymring for et umiddelbart forstående nytt russisk overfall på Finland i en voldsomme og hurtigere aksjon enn i vinterkrigen. Hensikten var å sondere den tyske innstilling.

Også Quislings mareritt.

Her bør man kanskje erindre at Quisling allerede under sine samtaler med Hitler i desember 1939 mens vinterkrigen pågikk hadde talt Finnlands sak, men at Hitler dengang hadde pekt på finsk utakknemlighet i forbindelse med den hjelp Tyskland før hadde gitt. Quisling mente imidlertid at han hadde klart å få ham til å se saken på en annen måte. Og det viste seg iallfall at Hitler i august 1940 ikke rolig ville se på fortsatt russisk ekspansjon nordpå.

Han beordret iallfall øyeblikkelig general Falkenhorst til å sørge for en tysk militær forflytning av tyngdepunktet fra Sør-Norge til Nord-Norge. General Dietl fikk etpar dager senere sine instruksjoner og det ble satt full fart på de tyske forberedelser på alle plan. Av Jahns nedtegnelser noen dager senere fremgikk det at tyskerne i denne sammenheng beslagla 1000 lastebiler i Sør-Norge. De hadde også beslaglagt all olje og bensin på fat i hele Sør-Norge. Transporten nordover var meget stor, siterer Hartmann fra dagboken.

I Øst-Finnmark fantes det

Den marerittplagede general, Odd Lindbäck-Larsen

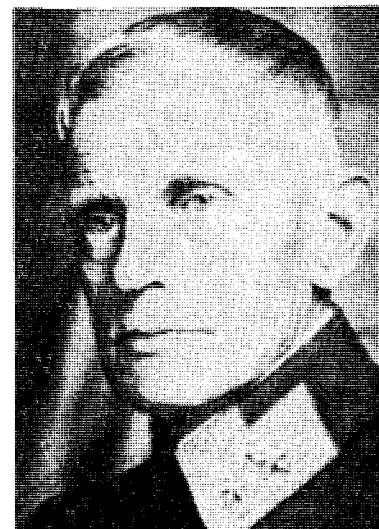
som kjent allerede norske vaktavdelinger som ikke var blitt demobilisert i henhold til avtalen i Trondheim. De sto via fylkesmann Gabrielsen under tysk kommando og Terboven hadde sørget for å markere de tyske interesser i området ved å heise hakekorsflagget.

Men nå begynte man altså å frykte for et direkte sammenstøt i dette område mellom tyske og russiske tropper. Og man regnet med at russerne slik som i Polen ville sikre seg sin del av byttet. Det er ikke underlig at

(Forts. side 6)

Fylkesmann Gabrielsen, som tok konsekvensen av krigs avslutningen.

General Ruge laget en hemmelig avtale med tyskerne, men forbød offiserene å omtale sakens rette sammenheng etter annen verdenskrig.

Tore Bergstøl har gått bort

Det er med dypt vedmod vi meddeler våre lesere at vår gamle, kjære venn og kampfelle gjennom de mange år, **Tore Bergstøl**, Nore i Numedal døde 27. august og ble bisatt i Drammen krematorium 3. september under stor deltagelse. Men så omtalte da også Drammens Tidende ham som en av Numedals mest kjente menn.

Egentlig var jo Bergstøl sørslending. Han ble født på Vigmostad i Audnedal 14. desember 1884 og ble altså vel 85 år gammel. Med iherdighet og innsatsvilje slet han seg under store økonomiske vansker frem til lærereksamen. Og storparten av hans lange virke som lærer falt i Numedal. Men han glemte aldri sin hjembygd og fikk også anledning til å gjøre en stor innsats for de hjemlige trakter gjennom de bygdebøker han skrev.

En vet nesten ikke hvor en skal begynne og hvor en skal slutte når en skal gi en oversikt over Tore Bergstøls livsverk. Han var så mangesidig, så fylt av innsatsvilje og så utrolig arbeidsom at det glitrer og skinner av alt han gjorde. Og så allsidig var hans begavelse at han ydet det fremragende både i åndens og i håndens virke.

Vi har foran nevnt hans arbeide som bygdehistoriker. En rekke slike lokalhistoriske arbeider fikk han tid og anledning til å fullføre og det var ikke for intet at dr. Olav Bø i Norsk Folke-minnesamling i et foredrag i Agder Akademi i 1965 bl. a. sa:

«Ofte er det sagt at Agder er rik på folkeminne og har hatt mange gode innsamlere. Tore Bergstøl står her i fremste linje. Han knytter bandet med vår eiga tid, og han utvidar området for tradisjonssamling til lokalhistorisk gransking og bygdesogearbeid.»

I sine yngre år kjøpte Bergstøl Straumen gamle gård i Nore, en både dristig og uvanlig handling av en lærer som atpå til ikke var fra bygden. Han gjorde det, sa han nylig til oss, fordi han på en mager lærerlønn ikke kunne regne med å etterlate barna noen arv. Det han kunne etterlate dem var å lære dem til arbeid og innsatsvilje. Og det fikk de da også lære på Straumen, hvor Bergstøl selv ofte var borte i sitt skolearbeid. Men så har det da også blitt folk av dem!

Bergstøl var også en håndens mester. Han laget seg sitt eget velutstyrte snekkerverksted med alle slags maskiner på Straumen og der tilbragte han helt til den

siste tid mangfoldige timer. Karakteristisk for ham var det også at han for ikke så lenge siden bygget seg sin egen kårstue på den gamle gård, som han elsket og skjøttet om på beste måte.

Under okkupasjonen var det en selvfølge at Tore Bergstøl ble utsett til bygdens ordfører og vi tror neppe Nore noensinne har hatt noen bedre. Og eftersom utakk er verdens lønn måtte han bøte for innsatsen under det beryktede landssvikoppgjøret.

Men i motsetning til så mange andre bøyet ikke Bergstøl nakken under åket og trykket fra en forført samtid. Han kjempet for sannhet og rett helt til det siste. Så lenge han orket var han en trofast og aktiv deltager i Forbundets arbeide og var en sentral skikkelse under årsmøtene helt til for et par år siden, da en tiltagende hjertesvikt hindret ham i å reise. Men så sent som ivår viste han sin interesse ved en betydelig gave til Institut for Samtidshistorie. På siste årsmøte ble det da også sendt ham et hilingsstelegram.

Også for FOLK og LAND var Bergstøl en god venn og støtte.

En blir så fattig på ord når man skal ta avskjed med en mann som Tore Bergstøl. Kanskje de etterfølgende linjer på hans 50-årsdag fra J. Hellemo best kan tolke iallfall noe av det Bergstøl var og vil bli stående som i våre hjerter:

«Bonde, lærer, ungdomsleider, kroppsleg slitar, åndsarbeidar, det er menn som deg me treng! Skulesalen, tømmerskogen, pennen, høvlebenken, plogen, alt du byrjar med, det gjeng.»

Halve hundred år er gjenge. Mange tykkjer det er lenge, men for deg dei gjekk på spreng.

FELTPOST — ØSTFRONTEN
Konvolutter og postkort fra soldater i regimentene Nordland og Viking og Den Norske Legion, samt annet materiale som kan belyse feltposttjenesten ved østfronten, kjøpes av samler. Ekspedisjonen anviser.

Trollets navn . . .

(Forts. fra side 7)

strøm var de samme som etter krigen FORESTO arrestasjonene av de 32.

Dette siste skal ha vakt endel kritikk, endog på fremtredende politisk hold. Det kan ha vært fra folk som ikke riktig har forstått oppgjørets indre struktur, eller muligens noen som har næret bekymring for at det skulle få oppgjørets nasjonal-juridiske «make up» til å flasse av.

Disse kritikere mener at den lensmann og den betjent som foresto arrestasjonen av Hansteen og Wickstrøm burde ha trukket seg tilbake etter krigen.

Men det ville vært en meningsløs gest: Det var kritikerne som burde ha trukket seg tilbake! Når de to deltok i arrestasjoner under krigen, var det nettopp som henholdsvis lensmann og betjent, handlingen var altså et ledd i deres finansielle samfunnsfunksjon, og de selv uten noensomhelst N.S. eller Nazi-sympatier: Lensmannen ble alt i 1940 kjent for å ha uttalt at «heller hundrede år under tyskerne enn å få Quisling i spissen for samfunnet». Og hans dødbringende arrestasjonshandling under krigen var helt i pakt med det som fornuftige, finansielle overveielser måtte tilsi ham. Der er da intet upassende eller ulogisk i at han gjenopptar og forutsetter sin profesjon etter at Finansismen har seiret.

Og vi i Tjøme lag av N.S. kunne glede oss over at vi virkelig var så ubetydelige som Alf Larsen ga oss attest for å være. Det gjorde sikkert sitt til at dette kjempe-troll, — mangehodet og buldrende, herre over million-arméer av trampende militærstøvler, megafonbrøl og atombomber, kringkastingstasjoner og dundrende rotasjonspresser, måneraketter og giftfabrikker, — i en fillesak, i verdenskonfliktens utkant, overfor oss — villig har vedkjent seg sitt NAVN: **FINANSISMEN**

Oscar Aall

Idugt arbeid, trufast yrke adlar og gjev mot og styrke, — det er slike menn me treng.»

Men nu er han borte og vi står fattige tilbake.

O.M.

Under all kritikk

Musikkprogrammene i N.R.K. er under all kritikk. De er Kristian Lange. Istedfor å sende Beethoven, Mozart og annen oppløftende musikk som man kunne glede seg over, sender han bare hyl og skrik ut i eteren.

Det er følt at man skal betale kontingent til en person som plager oss ihjel.

En kjent musiker som leier studio hos meg, spurte hvorfor jeg hørte på Oslo. Jeg spurte da om ikke han kunne tale Kristian Lange tilrette. Nei, Kristian Lange nyttet det ikke å snakke til. Da jeg imidlertid spurte om jeg fikk nevne hans navn i min avis, svarte han at Kristian Lange ville han ikke bort i.

Da jeg selv spurte Kristian Lange om han ikke kunne la oss få høre noen komposisjoner av Edv. Sylow-Creutz, der kun ville ha musikk med melodi, som for eksempel «Sørgemusik til Nina og Edvard Grieg», som butikk-sjefen i Norsk Musikkforlag likte så godt at han hadde tatt et eksemplar med seg hjem, svarte han at det var musikk som bare var skrevet for tyskere og nazister, så han kunne ikke bruke det nu!

Men hva med Sinding og med Monrad-Johansen, som jeg hadde den glede å hilse på på Ilebu? Om enn meget sjelden, så kan han dog bruke dem.

Beethoven, Mozart og Schumann hører man aldri fra Kristian Lange. Når ble Carnaval eller Blumenstück spilt av Kristian Lange? Og Griegs Koncert én gang om året! Ikke engang til underholdning kan vi få melodi. Når ble den deilige Operette Mlle Nitouche sendt fra Kristian Lange? Nei, både Kristian Lange, Lønn Arne-

sen & Vigeland med sitt søpel og skrot burde pakke sammen! Da jeg satt i Chat Noir og hørte det redselsfulle «Haar», sa jeg til sidemannen: «Det er Kristian Lange i N.R.K.!»

Jeg vil foreslå Kristian Lange som musikk-sjef i Zululand. Her kan vi kunne banne hvis vi er så uheldige å komme bort i ham. Men vi har sluttet å banne. Vi sier Kristian Lange istedet.

Enten kontrollerer han det musikalske oppkast som blir spydd ut fra N.R.K. Og da er han helt umusikalsk. Eller han lar alt seile sin egen sjø. I begge fall er han ubrukbar som sjef. Men N.R.K. har jo en dame som er musikalsk. Hvorfor ikke erstatte Kristian Lange med Ella Arntsen?

Sigurd Sylow-Creutz

Forløsende kristendom

I AFTENPOSTEN klipper vi etterfølgende leserbrev med tittel som oven anført: Hr. redaktør.

I sin kronikk, lørdag 25. juli, hevdet Thorleif Boman at en sann og fruktbringende kristendom bør være av samme art som den man så i Norge under okkupasjonen 1940—45.

Uvilkårlig dukker der frem noen ord som Kirkens angivelige herre kunne si til sine kjødelige landsmenn under romernes okkupasjon av Palestina: «Når noen tvinger deg til å gå én mil, da gå to med ham!». I det tilfelle var «noen» identisk med romerske soldater, som kunne rekvirere tilfeldig forbipasserende jøder til å bære deres oppakning.

Under den tyske okkupasjon her til lands fylte nordmenn kirkene til trengsel når «jøsning»-prester preket, mens gudshuset sto like tomt som vanlig nu til dags, hvis «lojale» prester hadde tjeneste. Man fikk det ganske bestemte inntrykk at folk søkte Kirken fortrinnsvis for å bli bestyrket i sitt eget hat til okkupasjonsmakten, og for å høre dette hat rettferdiggjort.

Er det virkelig mulig at Vår Herre kan bruke en slik kristendomstype til å løse menneskene ut av løgnens og ondskapens klør?

Sokna, ultimo juli.

Eva Aall

Slik er historiens gang

En av dem som ikke evner forme seg i takt med massen, vil en dag stå fram som hevner, skapt som ener utav trassen.

SIGM. ESGEM

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

ANNELIESE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskaperlig samvær.

Møtetid kl. 19.30.

Neste møte blir 4. september.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Hartmanns fulltreffer

Hvor lenge vil I rase mot fornuften?

Den som ikke har alt for tungt for det vil forstå at Sverre Hartmann med sin siste dokumentasjon i billedbladet AKTUELL har tråkket riktig brutalt på historieforfalskernes liktær. Det har oppstått den reneste panikk blant det hjemmefrontorganet VG kaller «berørte kretser» og bladet går så langt at det i en bred omtale ved Michael Grundt Spang hevder at i disse kretser stiger temperaturen «nå mot raseripunktet».

Og så mobiliseres det da i de forskjellige aviser alle slags avdankede offiserer fra dengang som skal forsøke å bringe overensstemmelse mellom Ruge og hans offiserers handlinger og den legende de etterpå sverget til, at Norges krig fortsatte trass i alt. Vi synes ikke at anstrengelsene har vært kronet med synderlig hell skjønt man gjør hva gjøres kan for å forkuldre begrepene.

Det det gjelder er jo nemlig kort og godt dette: Er det overhodet mulig at den norske forsvarssjef, generalstabs-offiserene, fylkesmannen i Finnmark, Administrasjonsrådet, riksrådsforhandlerne og alle de andre kunne handle som de gjorde hvis det var meningen at Norges krig skulle fortsette? Og var det slik som NS-folk har hevdet den hele tid, at Norges statlige krig ble avsluttet med avtalene på Bjørnefjell og i Trondheim i juni 1940, da faller hele landsvikoppgjøret sammen. Og da blir det en uavviselig plikt for Norge, som hevder så iherdig å være en rettsstat og som går til aksjoner mot andre stater som svikter på dette område, snarest mulig å råde bot på den urett som ble begått.

Hartmanns dokumentasjon i tillegg til den dokumentasjon som fant sted under Løbergsaken, men som norsk rettsvesen blankt satte seg ut over (av statshensyn?), slår det ugjendrivelig fast ikke bare at NS-folk hadde all mulig grunn til å TRO at Norges krig var forbi, men at den også virkelig VAR det.

Det er med en viss interesse vi noterer oss de forskjellige partiorganers stillingtagen. De borgerlige aviser fremstiller stort sett saken bare som et angrep på de norske offiserer dengang, som de hevder at Hartmann beskylder for landsforræderi. De venstre-radikale aviser derimot, og spesielt da AKTUELL selv og ARBEIDERBLADET, legger nok det hele an som et angrep på offiserene, men de hevder ganske interessant at Ruge og hans offiserer handlet bak ryggen på eksilregjeringen, som ikke ble gjort kjent med Ruges forhandlinger og avtaler med tyskerne. De er også på Nygaardsvoldregjeringens vegne rystet over at Ruge brukte samme uttrykk om Nygaardsvoldfolkene som hele den hjemmевærende norske befolkning dengang, med samt Sovjetsamveldet og andre, nemlig «den tidligere regjering.»

Vi vet ikke hva hensikten kan være med denne holdning. Kanskje den betyr at man under vekten av den nye dokumentasjon er tvunget til å innrømme at både forsvarssjefen og den sivile administrasjon i Norge handlet som om krigen var slutt, men at sivilistene i eksilregjeringen var uvitende om krigsavslutningen og handlet som om krigen fortsatte. Vi vet ikke om det kan være noen unnskyldning for eksilfolkene dette at de ikke engang kunne lese innenat, ettersom det jo er dokumentert at de har sett kapitulasjonsavtalen. Men er det så at dette er det nye standpunkt under press av dokumentasjon både fra Hartmann og fra andre, så får de også manne seg opp til åpent

General Ruges
merkverdige opptreden

I tilknytning til hva vi ellers bringer i dette nummer om Hartmanns avsløringer om general Ruges opptreden etter den norske kapitulasjon, skal vi i neste nummer se litt nærmere på en annen eiendommelig opptreden fra general Ruge, som jo etter 1945 freidig hevdet at Norges krig fortsatte etter kapitulasjonen, skjønt han innrømmet at forholdet nok kunne misforstås. Det vi sikter til er en strid han pådro seg med sjefen for den 1. divisjon som dro over svensegrensene, men som vendte tilbake etter kapitulasjonen med samtykke fra alle hold, general Erichsen. Vi har vært inne på saken her i bladet for endel år siden, men den fortjener å friskes opp nå når Ruges forhold er kommet i brennpunktet.

Månadsbladet
FRIHUG-

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse- og samfundsspørsmål, spennende fylgjetongar, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Årspris kr. 30,-. Postgiro for bladpengar 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgevar: Erling Seim,
Kinn

å innrømme at det ikke var landsforræderi av NS-folkene å holde seg til den alminnelige oppfatning i hjemlandet Norge.

Vi viser ellers til hva vi bringer om saken annet steds i dagens nummer og skal senere komme inn på andre sider av det som dokumenteres. Det er imidlertid grunn til allerede nå, ettersom det rykker frem en bred kongsgarde av gamle offiserer til forsvar for Ruge og hans merkelige slangemenneskementalitet, å understreke at vi ikke synes det finnes noen unnskyldning for hans holdning, vel å merke etter 1945. Når titusener av nordmenn får sine liv og sin fremtid ødelagt, når folk meies ned av ekskusjonsavdelingene, når de vansmekter og mishandles i fengsler og konsentrasjonsleire, når deres familier lider den bitre nød, da kan man anstendigvis ikke påberope seg «statshensyn» for å ta med seg sannheten i graven.

Og vi vil også ha sagt når VG og andre nå krever en nærmere utredning av det som hendte dengang, at det rimeligvis allerede foreligger en undersøkelse av disse ting, nemlig i den militære

Bakgrunnen for Rauschnings løgnhistorier

En av Hitlers medarbeidere, senatspresident i Danzig, Hermann Rauschning kom som kjent på kant med sin fører og stakk av til England, hvor han naturligvis ble mottatt med glede mot å yde visse tjenester, på samme måte som de norske eksilfolk senere. Han ga i 1940 ut en bok med løgnhistorier om hva Hitler skulle ha sagt ham. Så fullstendig meningsløst var det hele at man ikke våget å føre ham som vitne i Nürnberg og selv den «angrende» Baldur v. Schirach protesterte mot løgnene.

Øivind Sand har nå i Arbeiderbladet friskt opp igjen noe av det Rauschning legger i Hitlers munn og det er høyst påfallende at det nøyaktig faller sammen med de planer England selv hadde dengang. For å dekke over dette har Rauschning tydeligvis hatt som oppdrag å tillegge Hitler de samme onde hensikter.

Selv Morgenbladet er blitt så betatt av Arbeiderbladskribenten at de gjengir hans utgydelser, så hvorfor skulle ikke vi:

«Senatpresidenten i fristaten Danzig, Hermann Rauschning, en av Hitlers mest intime venner, rømte i 1934 til England. I 1940 ga han ut en bok, «Hitler har sagt det», hvor det står om Hitlers erobningsplaner i Skandinavia at det var SVERIGE og ikke Norge han ønsket å okkupere.

Da Rauschning under samtalen om disse planer fremholdt at det måtte bli et vanskelig foretagende å besette den store, uveisomme og fjellrike halvøya, svarte Hitler at det dreide seg ikke om å besette hele halvøya, men bare de viktigste havner og økonomiske sentra, fremfor alt jerngrubene, og han fortsatte: «Det vil bli et dristig, men interessant foretagende, som det ennå aldri har vært forsøkt i krigshistorien. Under beskyttelse av Marinen og med innsats av luftflåten vil jeg foreta en rekke overraskende enkeltaksjoner. Svenskene vil ikke på noe enkelt sted ha et tilstrekkelig forsvar. Selv om det ene eller andre foretagende skulle mislykkes, vil de overveiende steder bli tatt.»

*

Gammelt nytt

Herr redaktør!

Det slåes nå stort opp i avisene som en sensasjonell nyhet at det var aksjon for at norske og tyske stridskrefter skulle samarbeide mot russergrensen i 1940. Men dette har jo stått i «Folk og Land» for mange år siden!

Det er forresten ikke første gang at «gamle» nyheter fra «Folk og Land» og fra andre NS-skrifter etter årelang taushet bekreftes av den øvrige presse og slåes stort opp.

Dette faktum kunne vel «Folk og Land» utnytte som reklame?

K.S.

Vi synes brevskriveren her har understreket det nødvendige. Måtte leserne så bringe det videre slik at vi kan få mange nye abonnenter!

Red.

NYDELIGE ANKLAGERE

I Polen finnes det en stor kommisjon med det formål å forfølge NS-forbrytelser. Og denne kommisjon har nå oversendt de tyske justis-

undersøkelseskommisjons rapport som hittil har vært underslått trass i de sterke krav om offentliggjørelse, bl. a. fra den overlege Scharffenberg som man prøver å ta til inntekt også for det lurvete spill etter verdenskrigen.

VI VIL GJERNE BE
VÅRE LESERE

om å gjøre bruk av de tjenester m.v. som våre annonsører tilbyr. Det har naturligvis meget å si for bladet at det viser seg fordelaktig å avertere der. Vi sikter her ikke bare til de faste annonser, men også til leilighetsannonnene om kjøp av feltpost m.v., folk som søker husrom, hotelltilbud (som fra det hyggelige Fossevang Hotel i Valdres med et enestående vertskap) osv. Vi vil også oppfordre våre lesere til i større utstrekning enn hittil selv å benytte bladet til annonsering. — Tusen takk!

ALLEREDE NEDERLENDER!

Den tyske prins Claus von Amsberg, mannen til den nederlandske kronprinsesse Beatrix har gitt en avis sitt første intervju, og det er kanskje betegnende for maktforholdene i landet at det skjedde til Nieuw Israëlitisch Weekblad». Prinsen erklærte at han allerede følte seg som nederlander, og det er tydelig nok.

myndigheter «bevismateriale» om tysk ugjerning ved ødeleggelsen av den polske landsby Karsovo-Czastki, hvorunder 257 mennesker omkom. Det er ikke så rart at en modig tysk avis spør om hvorledes det ville være til en avveksling om de tyske myndigheter mannet seg opp til å sende de polske kommunister bevismateriale om mord på to millioner tyskere under utdrivelsen.

*

ARMINIUS:

Hvem var Adolf Hitler?

Svaret på Speers «Erindringer» gitt i et nytt samleverk med personlige utsagn fra en rekke Hitler-kjennere, utgitt av Dr. Hans Severus Ziegler.

Om Adolf Hitler har det vært skrevet meget i all verdens publikasjoner og praktisk talt alt har gått i så negativ retning at intet normalt tenkende menneske kan ta det helt alvorlig. Det har så å si aldri dreiet seg om noe forsøk på å gi et sant bilde av den døde tyske fører, men utelukkende om å skaffe seg selv ære og berømmelse og ikke minst fortjeneste ved å slutte seg til det store fordømmelsens kor.

Noe annet som også er karakteristisk for Hitlers utallige biografier er at de selv intet — eller høyst minimalt — personlig kjennskap har hatt til den de skildrer så inngående og så fordømmende. De som virkelig kjente Hitler og kom ham nær inn på livet slipper ikke til såfremt de ikke er villige til å tute med ulvene og for god betaling og klapp på skulderen å fordømme sin fordums avgud. Og slike folk finnes det naturligvis mange av. En kan bare tenke på fordums storheter i Hitlers rike som Baldur von Schirach, pressesjef Dietrich og ikke minst arkitekt Speer, som har oppnådd den tvilsomme ære å bli bestseller i den nydemokratiske verden — bl. a. her i Norge — med sitt smedskrift over den fordums velgjører. Men så er han da påny kommet på den grønne gren både økonomisk og sosialt akseptert slik han også hadde plasert seg i Det tredje Rike.

Som motpoler til disse politikkens og historiens løskaktige playboyer kan man nevne ytterst få modige skribenter som i første rekke er opptatt av å legge frem sannheten — selv om den ikke er populær — og ikke har som hovedformål å tje-

Dr. Ziegler, som føler seg forpliktet til å søke sannheten selv om den ikke er populær.

ne penger på å levere en villedet masse det den ønsker av nytt brenne til heksebålet. Vi kunne nevne Hitlers ungdomsvenn Kubicek, men i første rekke kanskje en mann hvis kulturelle bakgrunn er slik at han ikke bare kan skyves til side, den tidligere generalintendant ved Nasjonalteatret i Weimar, Dr. Hans Severus Ziegler, som kjente Hitler lenge før maktovertagelsen og som i sin bok «Adolf Hitler aus dem Erleben dargestellt» (1964) ga et helt annet bilde av Hitler enn det folk var vant til og ønsket.

De nydemokratiske makt-havere har et meget effektivt brannvern når det gjelder å kvele alle tilløp til ildebrann i den gamle løgnbygning. De har til disposisjon en ensrettet presse som uansett partitilknytning sverger til den gamle hets, de har skaffet seg et nytt massefordummelsesmiddel i TV i tillegg til den dampradio de behersker, og de har mange midler og måter til å ramme dem økonomisk som for-

søker å bryte ut. Dertil kommer som våre lesere vil vite at de har et rettsvesen til sin disposisjon hvis de andre metoder svikter — men det gjør de sjelden.

Det er ikke lett å slippe til for opprørere av denne art selv om de kjemper i den historiske sannhets interesse og selv om det dreier seg om personer som for lengst er døde og hendelser som knapt lenger er samtidshistorie. Mange har fått føle det, mange er blitt knekket i håpløse forsøk, mange har gått i en tidlig grav og mange har bøyet av for det massive press. Også Dr. Ziegler kom straks ut i stormfullt vær. Den ensrettede presse falt over ham og alle de gode demokrater som kjemper for meningsfrihet og ytringsfrihet klarte raskt å få boken midlertidig beslaglagt gjennom en domstolkjennelse. Det viste seg imidlertid at dr. Zieglers bok var så godt underbygget at beslaget ikke lot seg opprettholde selv i det demokratiske Tyskland ved den endelige avgjørelse. Etpar setninger ble etter rettens krav endret, men ellers kom boken uforandret i et nytt opplag og selges nå fritt.

Den gamle generalintendant hører tydeligvis ikke til de åndelige lettvektene som så lett lar seg blåse av vinden av vinden fra presse og massemedier. Han nøyer seg ikke med den første boken, men har satt seg fore å forsøke å finne sannheten om Hitler ikke bare ut fra eget intime kjennskap til den døde tyske politiker slik han har lagt det frem i sin foran nevnte bok, men også gjennom utsagn fra folk som selv personlig var kommet i direkte berøring med Adolf Hitler. Og han fikk god hjelp og støtte av en annen høyreist sannhetsforkjemper i det nye Tyskland, dr. Grabert, som gjennom sitt tidsskrift Deutsche Hochschullehrer-Zeitung og sitt forlag har gjort en modig og virkningsfull innsats for den historiske sannhet gjennom en lang rekke år. Han er også den drivende kraft bak Institut für deutsche Nachkriegsgeschichte i Tübingen.

På dr. Graberts forlag har det da nå kommet en ny bok om Hitler, som sikkert vil vekke den største interesse. Forlaget skriver i innledningen bl. a.:

«Institut für Nachkriegsgeschichte i Tübingen finner nu

KAMPSANGER FRA DENGANG:

7.

Quislings Hird marsjerer

En av de mere populære kampsanger fra dengang, og spesielt da naturligvis blant hirdfolk var «Det bryter et lys» til tekst av Bjørn Falchenberg. Sangen karakteriserte Hirden som «den stand som staten bær» og som et «uttrykk for Norrøna-viljen.» De tre versene ble sunget ofte og med begeistring av marsjerende hirdmenn dengang.

163

112. Det bryter et lys.

Knut Vik.

2. Vi kjemper for frihet og ære,
for Orden, for Rettfærd og Fred.
Vi fanen til seier skal bære,
den røde fronten skal ned.
Vi er Vidkun Quislings hirdmenn osv.

3. Så la da signalene gjalle,
på marsj imot seier vi går.
Og om vi i kampen skal falle,
så vet vi at merket det står.
Vi er Vidkun Quislings hirdmenn osv.

Bjørn Falchenberg.

En av bokens illustrasjoner: Hitler sammen med feltmarskalk Keitel. Lengst til venstre såvidt vi kan se Martin Bormann.

tiden inne til å gjøre en ny begynnelse med solid Hitler-forskning, idet det samler og offentliggjør materiale som står i sammenheng med Hitlers person og virksomhet, likegyldig hvilken

opprinnelse det har når bare det har å bidra med kan være et skritt til oppklaring av det totalt sverte eller overmalte Hitlerbilde.

Institut für deutsche Nachkriegsgeschichte har herunder betjent seg av en personlighet som på den ene side allerede har fremstillet Adolf Hitler inngående ut fra egen opplevelse med all ønskelig åpenhet, og på den annen side er så vitenskapelig skolert og interessert at det stem-

(Forts. side 8)

UNGDOMSSPALTENE

må stå over denne gang, dels på grunn av den store stoffmengde, men først og fremst fordi redaktør Borge har vært syk. Vi håper han snart vil være i form igjen.

Alexander Lange:

Mobiliseringen som uteble

10.

«Det burde de ha gjort for flere dager siden»

I «Innstillingen fra Undersøkelseskomm. av 1945, BILAG, bd. II står på side 206—207:

«At Ljungberg under møtet i Generalstabens bestemte innkallelse av brigadene og stille mobilisering blir bekreftet av kapte. (nu oberst), Asle Hauglie og oberstløytnant Wrede Holm. Hauglie forklarer 29. oktober 1945 at han traff Ljungberg da denne forlot bilen for å gå inn i bygningen. Klokken var da mellom 3.15 og 3.30. Ljungberg sa at nå skulle de mobilisere 4 brigader. Hauglie svarte at det burde de ha gjort for flere dager siden.

Wrede Holm forklarer i sin fremstilling av 31. desember 1945, punkt 13, at han hørte endel av samtalen mellom Ljungberg og Hatledal. Han hørte Hatledal protestere, og si at det var for sent å sende hver mann ordre i posten.»

UK om Regjeringen som ikke gir klar beskjed om at Norge er i krig hverken 9. eller 10. april, og at det skal kjempes mot tyskerne!

Undersøkelseskomm.s Innstilling side 119: «Kommissjonen har i sin fremstilling «Aprildagene», pekt på at Regjeringen ikke før 9. april på langt nær hadde utnyttet landets hele vernekræfter, at dette heller ikke skjedde 9. april, og at den ikke den dag ga de militære myndigheter og almenheten klar beskjed om at landet var i krig, og at alle midler skulle settes inn mot fienden.» ... «Noen klarleggelse av situasjonen utover dagen 9. april fant heller ikke sted. Nå ble det tvertimot kjent at Regjeringen sammen med Stortinget var villig til å forhandle med tyskerne om en ordning hvorved krig kunne unngås.»

Om stillingen den 10. april heter det i innstillingen side 120 om Regjeringens forhold blant annet: «Det sies intet om at landet er i krig med Tyskland, det sies intet om at de vernepliktige skal melde seg, og at tyskerne skal bekjempes av hæren over alt der de trenger frem.»

Sendemann Einar MASENGs varsler og bønn om mobilisering

Den 26. april 1955 skrev sendemann Einar Maseng i «Nationen» følgende:

Kommandørkaptein Chr. Meyer setter tingene på sin rette plass.

«Etter Undersøkelseskommissjonens og Scharffenbergs avslørende publikasjoner er det ikke mulig å komme forbi den ting at ved siden av vestmaktene i og for seg legitime makt-politikk var det våre egne lederes uerfarenhet med hensyn til den slags politikk som dro oss inn i krigen. Da ulykken var skjedd, måtte disse, for ikke å miste sitt ansikt, legge skylden på den ANDRE krigførende parten. Det var denne som ble skurken i fortellingen. For dem som hadde lokket oss — vestmaktene — var dette en ekstra triumf.»

Maseng var i 1940 Norges sendemann i Moskva og fryktet en aktivere krigførsel fra Vestmaktene. Han skrev derfor fra Moskva 12. februar 1940 til Utenriksdepartementet:

«Men Tyskland er sikkert klar til å møte alle slike tiltak, og faren for de mindre land ligger deri at Tyskland kan være fristet til å komme slike tiltak i forkjøpet.» Maseng anså stillingen i februar 1940 så foretruende at han anmodet om å få reise hjem og redegjøre for situasjonen. Den 24. februar 1940 mottok utenriksminister Koht Maseng — iskaldt, frarådet ham å søke audiens hos Kongen, nektet ham å søke generalstabssjefen? Maseng anbefalte mobilisering. Ingen reaksjon, tiltrods for at den tyske sendemann etter «Altmark»-affæren hadde nedlagt den aller skarpeste protest. (Fra Jens Rolfsens artikkel i Farmand nr. 25-1963.)

DET VAR NORGES EGEN SKYLD

Under denne overskrift skriver kommandørkaptein Christopher Meyer i Morgen-

bladet for 10. november -48 blant annet:

« — Som et bidrag til belysning av forholdet som det var på ansvarshavende hold etter at krigen i 1939 var brutt ut vil jeg nevne at da en av sjøforsvarets sjefen den 30. september 1939 ble spurt om ikke kystfestningenes mineforsvar var etablert svarte han: Nei, Koht vil ikke. På spørsmål om hva Kommanderende Admiral sa til det svarte han: Ja, hva kan han gjøre? Den annen svarte til dette: «Han kan og bør sette sin stilling inn på at det blir gjort.»

Et forklarende moment til dette er det foredrag som Utenriksdepartementets folkerettssakkyndige ekspert holdt i Oslo den 7. desember 1939 om «Sjøkrig og nøytralitet». Morgenbladets referat av foredraget hadde overskriften: «Ingen plikter å gå til krig for å verne sin nøytralitet», og «En krigførendes forgøvelser mot neutrale berettiger ikke motstanderen til repressalier.» De samme synsmåter hevdet utenriksministeren i Stortinget. Dette gir oss i virkeligheten nøkkelen til å forstå hvorfor Koht handlet som han gjorde i 1939-40, OG HVORFOR REGJERINGEN FORSØMTE Å MOBILISERE i TIDE. Den arbeidet ut fra helt forkastelige ideer om «folkerett» under krig. Det er beklagelig at dette ikke er kommet fram som den fundamentale lærdom fra det som hendte oss.

Den som hadde den ovenfor nevnte samtale 30. september 1939 ringte til Admiralstabens morgenen den 8. april 1940 og uttalte håp om at nå iallefall var minefeltene ved kystfestningene etablert, men forsto at det ikke var gjort. Han ringte igjen om ettermiddagen ved 18-tiden og uttalte håp om at man nå iallefall la ut støtminesperringen i ytre Oslofjord, men trodde først han hørte feil da der ble svart at den saken visstnok nå var under debatt i Stortinget.

«MOBILISER IKKE, SETT IKKE OPP STERKE VAKT-ÅVDELINGER, DET KAN OPPFATTES SOM PROVOKASJON»

Oberstløytnant Nils Chr. Bøckmann skrev i Margenbladet 1. desember -47 bl.a.:

« — Et militærvesen som det står respekt av må

(Forts. side 7)

Oscar Aall:

Trollets navn

Helt siden pengehusholdningen atter blomstret opp i Europa under renessansen har det finansielle handlingsmotiv vært så allestedsnærværende — og dominerende — at man nesten ikke oppdager det. Og vi har alle sammen gode grunner for å omfatte det med adskillig sympati:

Hvem setter ikke pris på, når man har penger i lommen og har lyst på en kopp kaffe eller et glass øl, at der er en kafé i nærheten? For bare å nevne noe av en uendelig rekke goder og tjenester som handelssamfunnet byr oss.

Og dette har naturlig nok påvirket hele vår tankegang. Så dypt stikker dette, at når vi spør «Hva er Per Olsen?» da mener vi «Hvilken betalt virksomhet driver P.O.?» Og dersom P.O. ikke driver noen betalt virksomhet verd å nevne venter vi at han lever med den beskjedne forestilling om seg selv at han egentlig ikke er noe. Det er ihvertfall den eneste forestilling som hans omgivelser er villig til å underskrive på. Om nå en slik underskrift alltid er så nødvendig ...

De gamle Sumerer, som engang i historiens tidligste morgendemring bodde ved nordenden av den Persiske Bukta — og bl. a. regnes for å være jordbrukets «oppfinnere» — la stor vekt på at

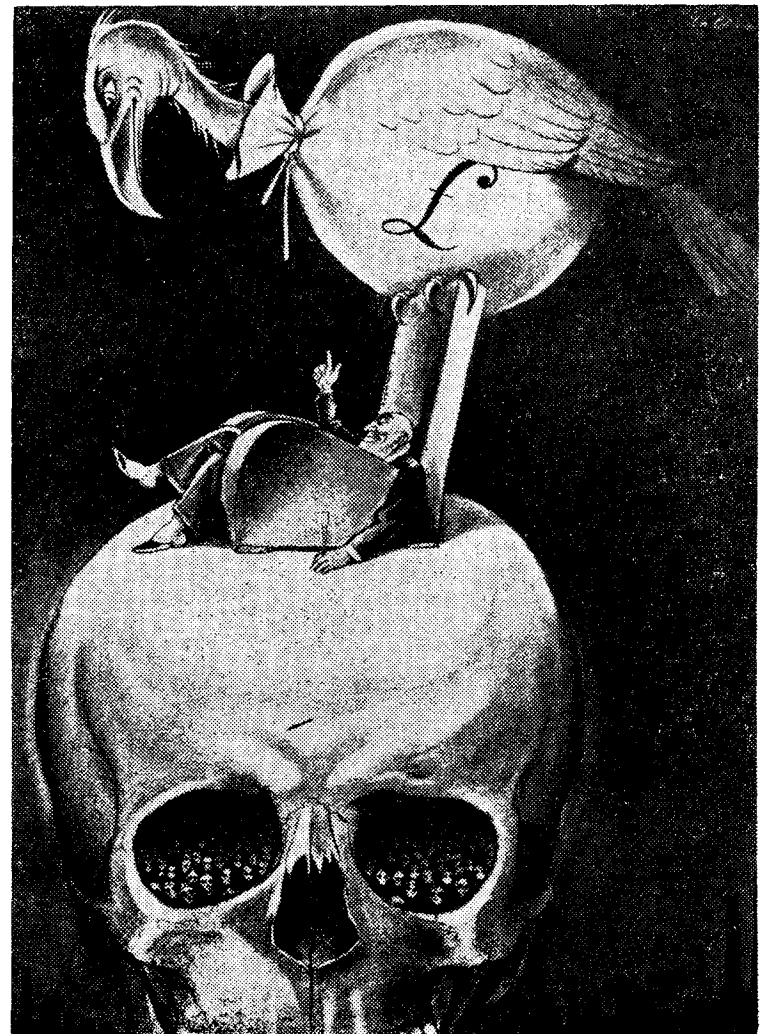
alle fenomener omkring dem ble kalt med det rette navn. De Sumeriske Navnelister, tegnet med kileskrift på lertavler, er et interessant studieobjekt for arkeologer. Tanken bak denne lidenskapelige søken etter, og fastholden ved, det «riktige» navn, var, at det de ikke kjente navnet på ville komme til å utøve en farlig makt over dem.

Også våre folke-eventyr røber spor av en liknende tankegang: Ved å kjenne trollets navn tok man makten ifra det. Ja, man kunne endog få makt over det.

Ideen er slett ikke så dum: Jeg har ofte lurt på om man ikke ville fått bedre tak på åreforkalkningen om man hadde kalt den åreforfetting eller åretilvoksing. For sykdommen har lite eller ingenting med kalk å gjøre — men svært meget med tungt-smeltelige fettsorter som lager trafikkork i viktige blodbaner.

Det tjener det norske Kamouflasjeoppgjør (offisielt navn: Rettsoppgjøret) til heder at det i så mange tilfeller har våget å trosse de strenge krav som kamouflasjehensynet ganske naturlig måtte stille, og ved å demonstrere sin sympati for det finansielle handlingsmotiv har gitt oss en antydning om arten av de sosiale krefter

(Forts. side 7)

Sverre Hartmann bomber . .

(Forts. fra side 1)

de ansvarlige norske myndigheter, d.v.s. fylkesmannen i Finnmark, etter at den norske stat hadde kapitulert måtte omvurdere situasjonen. Det var ingen ansvarlige folk som dengang ønsket at Norge skulle dele Polens skjebne. Det var jo det som hadde vært Quislings mare-ritt helt fra finskekrigen og de vestalliertes planer om en inngrisen som kunne utløse tyske og russiske motaksjoner avtegnet seg. Og at Ruges innstilling var den samme viser avtalen i Trondheim m.v. To måneder senere ble faren altså akutt igjen og fylkesmannen sendte ut daværende major Lindbäck-Larsen, den tidligere stabssjef ved 6. divisjon på en rekognosceringsreise. Han konkluderte med at man måtte se den mulighet i øynene at Nord-Norge på ny kunne bli krigsskueplass.

Og ut fra en slik naturlig bekymring for landets skjebne dro de to herrer inn til Oslo, og fikk foretrede for Administrasjonsrådet. Referatet fra møtet med Rådet ble skrevet av nåværende byråsjef i sosialdepartementet Kaare Salvesen. «Det er derfor ingen grunn til å betvile at det foreligger et objektivt referat skrevet under møtet», skriver Hartmann. «Og det er da også blitt bekräftet av byråsjef Salvesen.

Man forsøkte å hemmeligholde dette som så meget annet for offentligheten fordi det jo måtte være åpenbart for enhver at dette slett ikke stemte med legenden om den fortsatte norsk-tyske krig. Imidlertid kom saken opp i Stortingets protokollkomité, og der satt Jakob Friis som medlem. Han ble senere medlem av SF-bladet Orienterings redaksjonsstab og falt for fristelsen til i dette blad i 1955 å gjengi Administrasjonsrådets møteprotokoll for møtet 20. august 1940 med de to herrer fra Nord-Norge. Resten av pressen viste forbausende liten interesse for denne samtids-historiske sensasjon og man klarte snart å kaste et glemslens slør over det. Til Sverre Hartmann nå i sin innledningsartikkel frisker opp det hele igjen.

Om det møte general Lindbäck-Larsen gir en så selvsom beskrivelse av beretter Hartmann på basis av møteprotokollen:

«Spørsmålet var nå hvilke tiltak eller forholdsregler Rådet ville gå med på. Og en særlig alvorlig sak var det etter fylkesmannens mening at Administrasjonsrådet hadde måttet følge de tyske myndigheters påbud

om avvikling av all norsk militærvirksomhet (om oppløsning av forsvaret i alle deler) innen utgangen av september. Det var særlig alvorlig for Nord-Norge.

Det var derfor ønskelig at Rådet tok opp spørsmålet om å få samtykke av tyskerne til å gjenopprette norske hæravdelinger som kunne danne kjernen i eventuelle vernetropper i Nord-Norge ved siden av (uthevet av oss) eller til avløsning av tyske tropper. Om nødvendig kunne man fordele operasjonsområdene mellom de norske og tyske tropper. Etter fylkesmannens mening gikk de norske interesser i den foreliggende situasjon først og fremst ut på å beskytte landet mot angrep fra øst, selv om man da måtte samarbeide militært med tyskerne. (Uthevet av oss).

Major Lindbäck-Larsen supplerte fylkesmannens redegjørelse bl. a. ved å belyse de organisatoriske og militærtekniske sider av saken og avsluttet sitt innlegg med å fastslå at det var av stor betydning å få anledning til å ha norsk militær beskyttelse av landsdelen ved siden av den tyske.»

Hartmann gjengir forøvrig også selve ordlyden i protokollen og vi noterer for ordens skyld hva der står om Lindbäck-Larsens standpunkt — dengang:

«Han konkluderte med at det var av stor betydning å få høve til å ha norsk militær beskyttelse av landsdelen ved siden av den tyske (vår uthevelse), og gjorde nærmere rede for de organisatoriske og militærtekniske sider av denne saka. Han ville foreslå den ordning — som forøvrig var uten risiko for tyskerne og som visstnok tyske offiserer billiget — at alle staber fortsatte sin virksomhet som fredsorganisasjon (Uthevet av oss). Vårt forsvar i Nord-Norge kunne da mobilisere på få dager. Ved eventuell oppsetting av en bataljon burde man bygge på frivillighet, ikke utvelgning.»

Man sammenholde dette med generalens anførsler nå! En kan vel ikke ha en «fredsorganisasjon» i krig? Og er ikke det opplysende nok, så kan vi anføre at DAGBLADET i sakens anledning trykket en artikkel av Gudleiv Forr, som kunne opplyse at

«I august/september 1940 lå det utlagt vervingslister i forretninger i Kirkenes. De frivillige mannskapene skulle utgjøre en grensebataljon i Finnmark, med primær oppgave å ta seg av vaktholdet langs grensen mot Finnland — i et område som nå grenser mot Sovjetsamveldet. Listene fikk stor oppslutning,

men bataljonen ble aldri oppsatt.

Disse vervingslistene må sees i sammenheng med de sonderinger som bl. a. daværende major Odd Lindbäck-Larsen og fylkesmann Gabrielsen i Finnmark gjorde rede for i Administrasjonsrådet i august 1940, og som gikk ut på at man skulle opprette norske vernetropper, eventuelt i samarbeid med tyskerne for å beskytte landet mot angrep fra øst.

Det er en av dem som om høsten 1940 oppholdt seg i Kirkenes og lot seg verve til bataljonen som opplyser dette til Dagbladet på bakgrunn av Sverre Hartmanns artikkelserie i bildebladet Aktuell. Mannen, som ønsker å være anonym (slik er faktisk tilstanden i Norges rike fremdeles!), bekrefter at det var stor interesse blant unge menn i byen, og at de fleste i hans omgangskrets skrev seg på. Han kan ikke si om det var utlagt lister i andre byer.

Dagbladet har forelagt dette for Hartmann, som imidlertid ville la de kommende artikler tale for seg. Han kjente ellers til nevnte vervingslister. Og når det gjaldt general Lindbäck-Larsens fantastiske påstand

om at de norske tropper ikke skulle anvendes før tyskerne trakk seg tilbake og forlot Nord-Norge, så uttaler Hartmann til bladet at

«På den tida gjorde tyskerne det stikk motsatte. Det var klart for alle norske myndigheter i Nord-Norge at tyskerne var i ferd med å bygge opp sine styrker i nord. Intet kunne tyde på at de ville trekke seg tilbake.»

Men selv om det altså var klart for alle norske myndigheter i Nord-Norge, så skjønte den tidligere stabssjef i 6. divisjon ifølge egne opplysninger ingenting! Han trodde at Norge fortsatte sin krig mot tyskerne, at man likevel kunne få lov av dem til å oppretholde militære staber som bygget opp nye norske styrker, at man kunne oppretholde en fredsorganisasjon i krig med fiendens samtykke, at tyskerne som seiret overalt var iferd med å trekke seg ut av Nord-Norge og at man derfor måtte ordne med en norsk bataljon som kunne overta, og at intet av dette da var militært forræderi.

Oppriktig talt! Er det ikke snart på tide å droppe legenden om den statlige krig som fortsatte skjønt den ble avsluttet slik at det kan bli mening i det norske offiserer foretok seg dengang, for

ikke å snakke om hva de hjemmeverende partipolitikere gjorde?

Sverre Hartmann har som kjent forlenget slått fast at avtalene på Bjørnefjell og i Trondheim avsluttet Norges statlige krig og det Administrasjonsrådets protokoll avslørte om hendelsene nordpå har naturligvis bestyrket ham i denne oppfatning. Han er altså i full overensstemmelse med hva han tidligere har hevdet. Men når skal de andre komme etter? Når skal pressen oppfatte at det her ikke dreier seg om et angrep på offiserene, som bare gjorde sin forbannede plikt, men om et drepende angrep på historieforskningen om Norges fortsatte statlige krig etter å ha avsluttet den?

Hvorfor ikke akseptere sannheten: Norge lå der som et vrakgods etter at partipolitikere hadde brakt katastrofen over oss. Det hadde tapt og avsluttet sin «forunderlige krig». For nordmenn var det da to veier åpne: å søke en fremtid sammen med det seirende Tyskland eller med det dengang tapende England. Og for mange betød det igjen å fortsette kampen, men ikke krigen, enten på britisk side eller på østfronten på tysk side fordi faren der syntes mest truende.

Intet av dette var naturligvis landsforræderi.

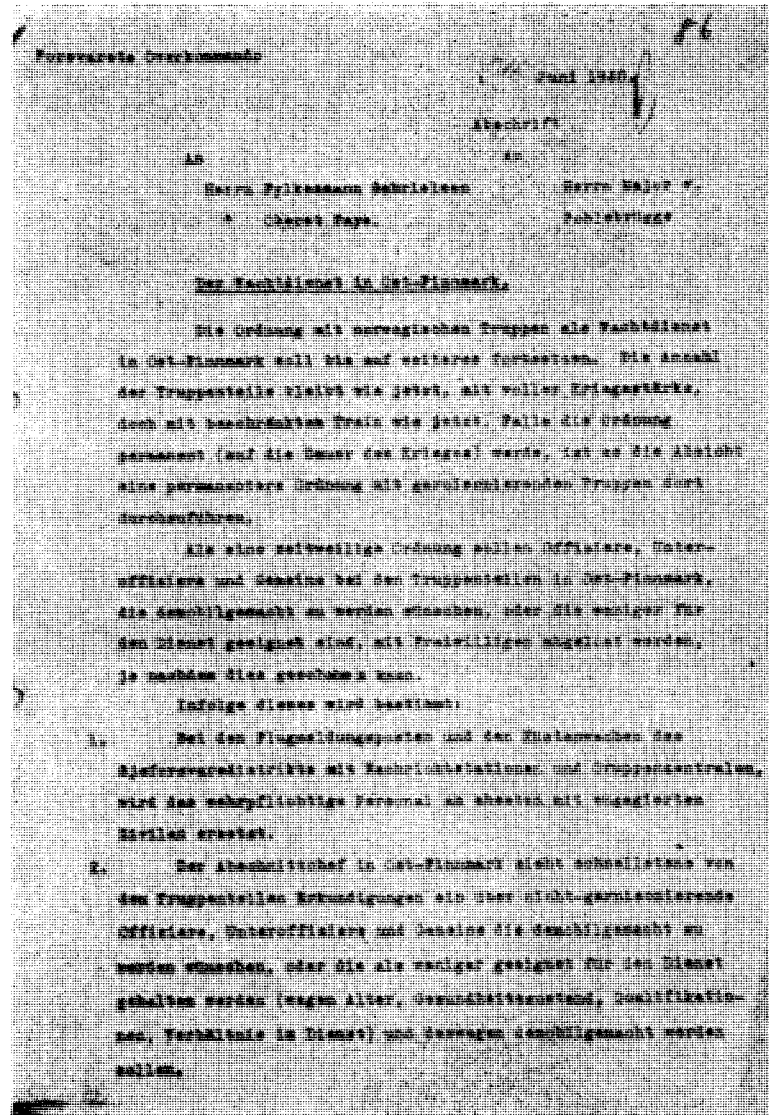
*

Etter at dette var skrevet har det kommet et nytt nummer av AKTUELL med nok en artikkel av Sverre Hartmann. Hva det står i den vil kanskje fremgå av en omtale i ARBEIDERBLADET som vi gjengir her i sin helhet:

«General Otto Ruge fortiet overfor den norske regjering at han hadde inngått en hemmelig avtale med de tyske okkupasjonsmyndigheter om å stille de norske styrkene i Øst-Finnmark under tysk overkommando og at han hadde bundet seg til ikke å meddele den TIDLIGERE norske regjering — som det het — kapitulasjonsbetingelsene.

Bak regjeringens rygg utarbeidet også Ruge en hemmelig instruks om oppbygging av kadrene til en norsk hær i det okkuperte Norge. Disse planene fikk London-regjeringen aldri kjennskap til. De ble derimot overlevert sjefen for innenriksdepartementet, den kommissariske statsråd Viljam Hagelin. — Dette er en del av de sensasjonelle avsløringer som statsstipendiat Sverre Hartmann kommer med i dagens utgave av bildebladet Aktuell.

Bare få dager etter at Kon-

Direktiv fra general Ruge til fylkesmann Gabrielsen og den militære sjef i Øst-Finnmark, oberst Faye, om tysk-norsk militært samarbeide om grensevakt av 24. juni 1940 — altså fjorten dager etter avtalen i Trondheim.

gen og Regjeringen hadde innskipet seg for å reise til Storbritannia undertegnet forsvarssjefen gjennom sin befullmektigede, oberstløytnant Ragnvald Roscher Nielsen, kapitulasjonsavtalen i Trondheim. Dagen etter undertegnet han dessuten også en avtale i Narvik som hittil har vært ukjent. I denne avtalen forplikter Forsvarets Overkommando seg til både å stille norske styrker i Øst-Finnmark under tysk overkommando og til ikke å meddele kapitulasjonsbetingelsene og andre opplysninger vedrørende det tysk-norske forhold til — som det het — den tidligere norske regjering i London.

Ruge unnlot å informere Stockholm-legasjonen

Dagen etter undertegnelsen av Narvik-avtalen sendte general Ruge en kurér til den norske legasjonen i Stockholm. Han unnlot da å sende noen avskrift av Narvik-avtalen og meddelte heller ikke innholdet. Ved en inkurie kom han også til å villede mottakeren ytterligere ved å sende med en ukorrekt avskrift av Trondheims-avtalen.

Den 24. juni utferdiget general Ruge en hemmelig instruks bl. a. til major Lindbäck-Larsen som var stabssjef og formelt underlagt fylkesmann Gabrielsen, til oberst Wilhelm Faye som var sjef for grensevakt i Øst-Finnmark og til fylkesmann Hans Gabrielsen. Med basis i den hemmelige Narvik-avtalen ønsket general Ruge å bygge opp kadrene for en norsk hær. Ideen til dette opplegget synes å være beslektet med general Seeckts berømte plan om Riksvern, basert på den mest mulig rasjonelle og effektive utnyttelsen av den 100 000 mann hæren som Versailles-freden ga tyskerne lov til å ha, skriver Sverre Hartmann.

Innholdet i Ruges instruks

Det var en langvarig prosedyre general Ruge tok sikte på i sin instruks. I første runde skulle man forsøke å utnytte de norske grensepoliavdelingene som befalskole for hæren. Ved stadige forhandlinger med tyskerne burde man søke å oppnå en suksessiv styrkelse av grensepoliavdelingene med tynge våpen og fly. Det kunne tenkes at situasjonen kom til å utvikle seg slik at de ville være villige til å tillate dette, og skaffe nordmennene det ønskede materiell, heter det bl. a. i instruks.

Man måtte imidlertid holde strengt fast ved at det ikke måtte bli noen samrøring mellom norske og tyske tropper i Øst-Finnmark så lenge Norge og Tyskland offisielt var i krig

med hverandre. — En av hovedhensiktene med dette var å bygge opp et korps med offiserer som engang i framtida ville gjøre det mulig å stille en ny forsvarsmakt på bena og hindre at det militære apparat, tradisjon og trening gikk definitivt tapt.

Ruges instruks ble overlevert Hagelin

Ruges hemmelige instruks kom seinere sammen med en del andre militære forslag og overveielser, hovedsakelig utarbeidet av major Lindbäck-Larsen, til å bli overlevert sjefen for det nye regimets innenriksdepartement, den kommissariske statsråd Hagelin og gjennom ham til NS's fører Vidkun Quisling.

De eventuelle virkninger instruks og det øvrige materiale fikk på hans disposisjoner, ligger utenfor denne artikkels ramme, heter det i Hartmanns artikkel.

Administrasjonsrådet forkastet ikke uten videre tanken

Det går også fram av artikkelen at heller ikke Administrasjonsrådet forkastet uten videre tanken på å gjenopprette norske styrker slik som det heter i innstillingen fra Undersøkelseskomisjonen av 1945. Administrasjonsrådets formann, fylkesmann Christensen, tok også saken opp direkte med dr. Dellbrügge som ledet riksrådsforhandlingene fra tysk side. Administrasjonen i Nord-Norge fikk også underhåndstillatelse til å ta opp spørsmålet lokalt med de tyske militære myndigheter. Administrasjonsrådets befatning med saken blir i artikkelen bl. a. belyst ved henvisninger til et PM som var utarbeidet av major Lindbäck-Larsen og sendt innenriksdepartementet.

På slutten av artikkelen forespeiler Hartmann nye artikler som vil ta for seg hvordan forhandlingene med tyskerne artet seg etter at general Ruge var gått i fangenskap og initiativet lå hos andre.

Hva materialet viser

Med bakgrunn i det materiale som Hartmann foreløpig har lagt fram synes det klart at regjeringen i London aldri ble orientert om at grensestyrkene i Øst-Finnmark skulle underlegges tysk kommando. Den eneste kjennskap regjeringen fikk til saken var det som sto i Trondheimsavtalen og som la de norske styrker under fylkesmannens juridiksjon inntil avviklingen. Administrasjonsrådet derimot fikk en rapport fra Ruge der han gir informa-

sjon om at styrkene skulle underlegges tysk kommando og skriver bl. a. at: 'Hittil har den tyske overkommando ikke benyttet seg av adgangen til å gi ordre'. Den hemmelige Narvik-avtalen ble ikke nevnt. Administrasjonsrådet fikk derimot ikke kjennskap til Ruges instruks om å bygge opp kadre i en norsk hær. Denne instruksen ble utarbeidet dagen etter at rapporten til administrasjonsrådet ble sendt. Innenriksdepartementet under NS-ledelse fikk derimot på et seinere tidspunkt full informasjon. Det reiser seg en rekke spørsmål om hvorfor de tyske myndigheter ikke godtok opplegget fra norsk side. Det en foreløpig vet er at saken ble droppet og hele det omtalte området ble fullt og helt overtatt av tyske tropper.»

Også i den øvrige presse har spesielt den siste av Hartmanns artikler vakt stor oppsikt og foranlediget store oppslag, men det la-ter ikke til at noen faller på — eller våger å falle på — den eneste mulige forklaring på den norske overkommandos og de norske offiserers handlemåte dengang, nemlig at de alle anså Norges statlige krig for avslutet.

DAGBLADET legger i første rekke vekten på at Ruge «ville ikke gi opplysninger» etter verdenskrigen om det som virkelig hadde foregått. Bladet understreker også at det var general Ruge som ga general Lindbäck-Larsen instruks om ikke å uttale seg da saken første gang kom frem i Norge i 1952. Så kan da enhver sette dette i forbindelse med Ruges uttalelse om av statshensyn å ta sannheten med seg i graven.

VG synes visst det vesentlige ved «Ny salve fra Sverre Hartmann» er dette at «NS jubler: Vi får rett!»

Dertil er det vel å si at vi ikke får rett, men har hatt det hele tiden. Bladet har ellers henvendt seg til advokat Wiesener, som sier at han etter det som nå er fremkommet ikke vil fraskrive seg retten til å kreve gjenopptagelse av Løberg-saken. «Dessuten har vi diskutert om vi burde bringe hele denne saken inn for menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg» tilføyer han, for «det spørs (bare) om noen norsk domstol er habil i denne saken.»

AFTENPOSTEN holder seg til de gamle profeter og har henvendt seg påny til den tvetungede general Lindbäck-Larsen, som vrir seg som en orm og forsikrer at «han finner det uholdbart å skulle kommentere de opp-

Trollets navn . .

(Forts. fra side 5)

bak den seirende part i Verdenskrig nr. 2.

Det er klart at noe alminnelig godkjent navn ikke foreligger. Et viktig ledd i arbeidet for seiren var nettopp å sørge for at noe slikt ikke forelå.

Den seirende parts ledende politikere erklærte at de kjempet mot «Hitlerismen», mot førerdyrkelsen, og vi tror dem på deres ord. Når de fortalte oss om hva de kjempet for ble de dypsindige og ga oss noen tåkebanker av tungt definerbare

Mobiliseringen —

(Forts. fra side 5)

få slike vilkår at det ikke igjen kan tas på sengen — som i 1940. Men det er i første rekke ikke offiserenes sak. Det er spørsmål om organisasjonsplaner og bevilgninger.» (Men også om befalets moralske, faglige og fysiske kvalitet, og øvelsenes rasjonelle karakter: **Krigens krav bestemmer troppens utdannelse i fred! AL.**)

Før 9. april 1940 var p-rolen:

Mobiliser ikke, sett ikke opp sterke vaktavdelinger. Det kan oppfattes som provokasjon. Instruer endelig de vakter vi for syns skyld må sette opp om at de ikke skyter uten ordre. Det kan være farlig å løse skredet. Best er at skarp ammunisjon ikke utleveres så ikke noe skudd går av i utide. Innhent forholdsordre før du gjør noe. Opptre ikke selvstendig eller utfordrende.

(Fortsettes)

lysninger og konklusjoner Hartmann offentliggjør uten at det har vært anledning til å se det hele i sammenheng», som han uttrykker det ifølge Aftenposten. Han finner det derfor «ikke riktig å ta opp detaljene i Hartmanns siste artikkel, før hele saken er presentert.» Hvilket med andre ord vel vil si at han først vil bringe på det rene hva Hartmann kan dokumentere er uriktig før han rykker ut for å forsvare den gamle historieforfalskning om den fortsatte krig.

Hartmann bebuder ellers nye avsløringer, så vi anbefaler våre lesere å følge med i kommende numre av AK-TUELL.

Også vi skal i en ny artikkel komme nærmere inn på Ruges handlemåte som helt faller sammen med Quislings.

begreper: — Demokrati var naturligvis ett av dem. Men i tåkebanker kan enhver forestille seg omtrent de figurer han måtte ønske, så de har likesom en eiendommelig forenende kraft . . .

Men nettopp den sterke sympati som det norske rettskamufasjeoppgjør under overordentlig vanskelige forhold demonstrerer for det finansielle handlingsmotiv indikerer at **Finansismen** ville være et passende navn. Skulle man korte ned den verdenshistoriske beretning om tiden 1928 til 1945 til en «Short story» for ungdommen, som de unge ikke har alt for vanskelig for å huske, kunne man — uten å gjøre vold på noe av vesentlig verdi — uttrykke det i denne ene setning: I verdenskrig nr. 2 beseiret Finansismen Nasjonalsosialismen. («Hitlerismen».)

I tidligere artikler har jeg nevnt endel eksempler på rettsvesenets finanssympati — men vil føye til noen enkelte fra mitt eget personlige erfaringsområde, min egen hjembygd under krigen: Tjøme. Overfor bygdas folk ble det altså fra 1940 til 1946 foretatt ialt 34 politiske arrestasjoner, — derav 2 — to — under fem års krig, og 32 — trettito — i løpet av omtrent like mange måneders fred. Jeg skal ikke i den forbindelse foreta noen sammenlikning mellom Joseph Terbovens og Helmuth Reinhardts Gestapo på den ene side — og O. C. Gundersens og Sverre Løbergs tilsvarende på den annen. — Forholdene var jo så forskjellige. —

Historiske forskere ville naturlig nok gjette på at det høye arrestasjonstall etter krigen skyldes en nasjonalt sett straffverdig holdning hos fastboende under krigen. Skjønt øya hadde en meget stor heimefront. Det ville da kanskje være naturlig å peke på at festningen Mågerø lot invasionsflåten passere uten å løse skudd, — at flere hundrede festningsarbeidere, flere av dem fra Tjøme, hadde arbeidet frivillig for tyskerne, og at de første som ble henrettet under krigen, Hansteen og Wickstrøm, som hadde søkt tilflukt på Tjøme, ble arrestert der ute.

Men som forklarende anførsler faller alt dette fullstendig sammen: Ingen av de 32 hadde noesomhelst ansvar for den manglende ildgivning fra Mågerø festning. Ingen av de 32 hadde arbeidet på tyske festningsanlegg. Og de fastboende som under krigen deltok i arrestasjonene av Hansteen og Wick-

(Forts. side 2)

Hvem var . .

(Forts. fra side 4.)

mer overens med målsettingen og metodene til Institut für deutsche Nachkriegsgeschichte. Så langt dr. Hans Severus Zieglers bekjentskapskreter rekke har han foretatt alt mulig for å bevege virkelige eksperter og utsagnsvillige personkennere til å gi skriftlige utsagn om deres samtaler, møter og sammentreff med Adolf Hitler eller å oppspore slike utsagn i etterkrigslitteraturen. Han har overensstemmende hermed også forsket i den hittidige Hitlerlitteraturen for der å finne utsagn som kan gjelde som bidrag til den historiske forskning, i dette tilfelle Hitler-forskningen. Også her har han truffet utvalget slik at den saklige utsagnsverdi er blitt veiet og ikke bekjennelsen pro eller kontra.

Metodisk er det straks innlysende at man i første rekke har måttet holde seg til slike utsagn som lar forvente et umiddelbart sak- og personkjenning og det i overveie av Nietzsche-reglen, at man ingen forståelse har for det hvortil adgangen til opplevelse forblir sperret. Dermed var såvel de hatfylte polemikere som de kritikkfrie forherligere utelukkende fra kretsen av utsagnsgivende, og de utsagn foretrukket som vokste frem fra umiddelbar tilgang og dermed gjenga virkelighetsstro erfaring. Fremdeles er den biografisk støttede historie bundet til kategorien av forståelse ut fra umiddelbar opplevelse av hendelse og person. Derfor har mennesker kommet til orde i dette samleverk som har beveget seg iakttagende og dømmende på stedet for hendelsen.

I den siste tid har man forsøkt å heve Hitlerbildet fra Speers «Erinnerungen» til den absolutte toppydelse med autentiske utsagn og endelige dommer. Og dog er etter bare noen få sider i disse «Erindringer» for enhver ikke forutinntatt historiker en metode kjennbar, som riktignok foregir å være objektiv og bygget på materiale, men som ved nærmere eftersyn utelukkende tjener rettferdiggjørelse av egen person og grunnleggelsen og berettigelsen av en etterkrigseksistens fri for forfølgere og forfølgelse. Hvor forståelig enn dette ønske kan være etter langvarig fengsling, så har ikke Speer vist den historiske sannhetsforskning noen tjeneste med sitt Hitler-bilde.

Hvor annerledes er det ikke med utsagnene til en ikke mindre profilert personlighet fra tiden dengang der i likhet med Speer som arkitekt og bygger likeledes hadde Hitlers tillit! Sammenlign Speers og Gieslers erindringer om Hitler! Og man vil forstå hva hindring og fremme av den historiske sannhet betyr.»

Så vidt forlagets forord til Hans Severus Zieglers nye

FELLESMARKEDET OG VI

Efter den høyst ensidige og energiske propaganda som Høyres og Arbeiderpartiets dominerende partipresse har drevet omkring Norges tilslutning til Fellesmarkedet kan en vel si at folk er så hjernevasket at de aksepterer hva som helst bare for å komme med. Selv Senterpartiet er så svimeslått at det ikke klarer å manne seg opp til virkelig dåd. Og dog åpenbares det dag for dag i sterkere grad hva en tilslutning vil bety for oss. Vi legger landet åpent for en invasjon av fremmede arbeidere og fremmed kapital, vi fraskriver oss retten til å bestemme i eget land og det siste er at en kommisjon som er nedsatt for å vurdere hva det må gjøres

bok «Wer war Hitler? Beiträge zur Hitler-Forschung.»

Det er en lang rekke kjente og mindre kjente, men alle utsagnsberettigede personer som kommer til orde i denne bok om Adolf Hitler og når en leser hva der står så kan en nesten ikke fatte at det er samme person det gjelder som den publikasjoner og massemedier i Norge, som i hele det demokratiske Vesten (med samt det folke-demokratiske Østen) har skildret og stadig skildrer som dyret i Åpenbaringen. Her finner man bl. a. utsagn av Skorzeny, av Ribbentrop, Keitel, Flugkapitän Hans Bauer, billedhuggeren Bernard Graf Plettenberg, Hitlers mangeårige adjutant, Oberst Nicolaus v. Below, Friedrich Christian Prinz zu Schaumburg-Lippe, Rechtsanwalt Prof. Dr. Friedrich Grimm, Werner Freiherr von Rheinbaben, General Hubert Lanz, Hitlers sjefsjafor, Feltmarskalk Manstein, general Rendulic, ministerialrat Heinrich Heim (som uttaler seg om Hitlers meget omtalte «Tischgespräche»), professor Hermann Giesler, verdenskrigens mest berømte slagflyver, oberst Hans-Ulrich Rudel, og mange andre.

Det vil føre for langt her å komme nærmere inn på disse utsagn som så å si alle står i så diametral motsetning til det man hittil har godtatt som sannheten om Adolf Hitler. Vi kan bare anbefale boken til tyskkynlige lesere. Den kan bestilles gjennom BOKTJENESTEN på vanlig måte og prisen innbundet er kr. 48,—.

med Norges lover hvis vi går med i Fellesmarkedet erklærer — ifølge VG — at «bunkevis av norske lover må

endres». Og det tilføyes at «hvor mange er det knapt noen som har oversikt over i dag.»

SVERIGE:

Partivirksomhet som interesserer

Nordiska Rikspartiets Väst-Träff

Nordiska Rikspartiet har nå gjennomført den aviserade Väst-träffen.

Västträffen förlades till Dalsland och pågick dagarna 15—16 augusti. Den blev i allo lyckad. Trots att väderlekstjänsten spådde regnväder, förblev vädergudarna Nordiska Rikspartiet nådigt och gav strålende väder med båda sol och värme.

Dagen före västträffens öppnande anlände NRP-medlemmar från Göteborg och Trollhättan för förberedande arbete. Och på morgonen den 5 augusti vajade solkorsfanan över träffplatsen välkommande alla deltagare.

NRP-kamrater från platser som Gävle, Nora Stad, Forshaga, Borås, Uddevalla, Nässjö, Mellerud, V. Frölunda, Trollhättan, Göteborg - - anlände under dagarna två och ett digert program genomfördes.

Inte minst bör nämnas, att vår danska sektion av Nordiska Rikspartiet hade med två representanter, som bilat ånda från Köpenhamn.

Beklagligt att våra norska kamrater inte visade samma geist. Ty de hade ju närmare till vår västträff. Men den skadan blir nog repare-rad nästa gång NRP kallar.

Väst-träffprogrammet var som sagt digert, men otvunget och kamratligt genomfört.

Den 16 augusti avslutades västträffen med en gemensam bilkortege till Halden. (Så kom inte norrmännen till oss, kom vi till dem).

I samlad trupp ställde vi upp kring minnesstenen över Karl XII:s ödes-plats. Den plats framför Fredrikshalds Fästning han stupade den 30 nov. 1718.

Därefter besåges den jättestora fästningen, som bl. a. bjuder på en enastående höjdbild över Halden.

Givetvis fattades många verksamhetsbeslut under dessa båda västträffdagar.

Vår danska sektion önskar en samarbetssektion av NRP:s region HÄLSING-BORG — MALMÖ — KÖPENHAMN.

Vilket godkännes av parti-

ledningen.

I samband med västträffen blev 100-tals affischer uppsatta längs alla färdvägar våra kamrater kommo till träffen.

Västträffen blev en mycket inspirerande och stark avslutning på sommaren 1970 års Nordiska Riksparti-verksamhet.

Samtidigt en lika stark start av hösten 1970 års nu påbörjade verksamhet. Kampen går vidare i Solhulets eviga tecken!

Argus

Frisinnade Unions-Partiet

Ellös, 10. 5. 1970:

Den av Frisinnade Unions-Partiet d. 9. maj hållna partidagen var mycket optimistisk. Styrelsen för rörelsen blev återvald: Partiledare Sven A. Lundehäll; Ställföreträdande partiledare Karl-Erik S. Nilsson; Rikskvinneledarinnan Birgitta Andersson, Riksstudentledare Per Olov Ihlefeldt; riksungdomsledare Bo Stenkvis.

Beträffande höstens val blev det debatt. — Den demokratiska valrörelsens löften ett folkebedrägeri — och nya bördor är att vänta i stället för sänkta skatter, konstaterade partiledare Lundehäll.

Tal.slutade med förklaringen, att socialdemokratin måste förlora sin maktställning och ge plats för en verklig folkregering, representerande det bästa vi ha på skilda områden. I detta läge förde det vara nödvändigt att Frisinnade Unions-Partiet går fram till val — personval. — Vem el. vilka kandidater — trofasta svenskar — som FUP giver sitt stöd, meddelas strax före valdagen. FUP:s goda insats vid föregående val, bör denna gång giva ännu bättre resultat.

Partidagen avslutades med leve för Svea Rike och H.M. Konungen.

Ref.

DANSKENE

har nå mannen seg opp til å bekjempe narkotikamisbruket som det tidligere har gitt grønt lys for. For nå «skal det bli straffbart å bruke narkotika i Danmark også, men riktignok bare på åpen gate.» Overtredelse skal straffes som — ordensforstyrrelse! Venstreradikalismen har sannelig gjort våre nordiske naboland til noen nydelige moralske sumper.

*

SIMON WIESENTHAL,

den selvbestaltede overjustismester har som kjent kommet på kant med de østerrikske sosialdemokrater fordi han også har pirket på høytstående partifeller som hadde en brun fortid. Nå spørs det om han ikke mister leverandørene av «bevismateriale» i øst etter at han høyt forkynner at han nå utarbeider en liste over tidligere nazister som underviser ved øst-tyske universiteter. «Jeg har funnet ut at 98 tidligere nazi-professorer underviser i Øst-Tyskland», sier han og truer med snart å ville offentliggjøre listen. Han opplyser ellers at han kom på tanken at det kanskje var nazister i øst også etter å ha lest «typiske antisemittiske kommentarer» til krisen i Midt-Østen i øst-europeiske aviser. «Jeg undersøkte i arkivet, og fant at folk som samarbeidet med nazistene nå har regjeringsposter i Polen, mens kjente skribenter fra Der Stürmer og andre naziblad nå bor og skriver i Øst-Tyskland.»

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4

Telefon 37 76 96

Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnenmentspriser:

Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450

Løssalg kr. 2,—

Utgever A/S FOLK OG LAND